

Приймљено: 3. 9. 2026.			
ВР. ЈЕД.	Срп.	Прилог	Број
	820/1		

ДЕКАНУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

Предмет: Молба за допуну литературе на предмету

Поштовани декане,

Како на седницама Већа Департмана за руски језик и књижевност није било кворума да се донесу предлози одлука које налаже процедура, обраћам Вам се молбом да Наставно-научно веће, у складу са својим надлежностима, размотри мој захтев да се за предмет *Творба речи руског језика* из студијског програма ОАС Руски језик и књижевност као основни уџбеник усвоји публикација *Лепојевић, Јелена (2026) Творба речи савременог руског језика*, Ниш: Филозофски факултет, 217 с, ISBN 978-86-7379-697-0, COBISS.SR-ID 199775241.

Концепција уџбеника осмишљена је тако да циљано прати програм наведеног курса. У прилогу достављам актуелни силабус предмета *Творба речи руског језика* и извод из садржаја уџбеника.

У Нишу, 3. 9. 2026.

Одобрено.
3. 9. 2026.
[Signature]

[Signature]
проф. др Јелена Лепојевић
предметни наставник

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет

Акредитација студијског програма

Основне академске студије руског језика и књижевности

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Руски језик и књижевност

Врста и ниво студија: Основне академске студије, први ниво

Назив предмета: Творба речи руског језика

Наставник (Презиме, средње слово, име): Лепојевић Б. Јелена

Статус предмета: Обавезан предмет

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из Фонологије руског језика и колоквијум из Творбе речи руског језика

Циљ предмета

Стицање потребних теоријских и практичних знања из творбе руског језика и уочавање сличности и разлика у конфронтирању са творбеним системом српског језика.

Исход предмета

Овладавање основним појмовима из морфемике и творбе руског језика из области које су обухваћене програмом и оспособљавање студената за теоријско и стручно интерпретирање садржаја из структуре језика (морфемска и творбена анализа).

Садржај предмета

1. Морфемика. Морф и морфема. Основни вид морфеме и аломорф. Типови морфема. 2. Морфемска и творбена анализа речи. Морфемска структура речи. 3. Флексија као морфема. Нулта флексија. Облички суфикс. 4. Корен као морфема. Нулти коренски аломорф. 5. Афикси (префикс, суфикс, постфикс, интерфикс). Афиксални начин творбе. 6. Основни начини творбе речи са посебним освртом на семантичку и синтаксичку творбу. 6. Транспозиција. Супстантивизација. 8. Адјективизација. Адвербијализација. Граматикализација. 9. Морфемска творба. Префикс као морфема. Префиксација као начин морфемске творбе. 10. Суфикс као морфема. Нулти суфикс. Суфиксација као начин морфемске творбе. 11. Постфикс као морфема. Постфиксација као начин морфемске творбе. 12. Интерфикс као морфема. Композиција (творба сложених речи) као начин морфемске творбе. 13. Промене у морфемској структури. Упрошћавање морфемске структуре речи или интеграција. 14. Перинтеграција као облик промена у морфемској структури. 15. Обрнута творба или усложњавање (редеривација, рекомпозиција) и декорелација као облици промена у морфемској структури.

Литература

1. Белошапкова В. А. (ред.) (1989), Современный русский язык. - 2-ое изд. Москва, стр. 294 – 441
2. Виноградов В. В. (1951) *Вопросы современного русского словообразования...* // Русский язык в школе. — № 2. Предложенную Л. В. Щербой схему способов словообразования В. В. Виноградов дополнил морфолого-синтаксическим и лексико-морфологическим, стр. 9 – 24
3. Земская Е.А. (2005) *Словообразование как деятельность* /Е.А.Земская. – Москва, стр. 7 – 27
4. Земская Е.А. (2005) *Современный русский язык. Словообразование: учебное пособие* / Е.А. Земская. – Москва, стр. 253 – 320
5. Лепојевић, Јелена (2012), *Специфичности творбе двокомпонентних глагола у руском и српском језику*, Радови Филозофског факултета, број 13, књига 1, Пале, 587–600.
6. Лепојевић, Јелена (2012), *Творба основних бројева у руском и српском језику*, Philologia Mediana, Филозофски факултет, број 4, Ниш, 203–212.
7. Лепојевић, Јелена (2013), *Испитивање принципа економије у језику на примерима супстантивата*, Радови Филозофског факултета, Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, XV/1, Пале, 357–368.
8. Лепојевић, Јелена (2013), *Суфиксација сложеница и других двокомпонентних речи (на материјалу руског и српског језика)*, Филолог – часопис за језик, књижевност и културу, Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет, VII, Бања Лука, 77–90.
9. Лепојевић, Јелена (2013), *Творбено-семантичке паралеле и проблеми превођења двометатских твореница (на материјалу руског и српског језика)*, Речи – часопис за лингвистику, литературологију и културологију, АЛФА Универзитет, Факултет за стране језике, V/2012, Београд, 79–106.
10. Лепојевић, Јелена (2014), *Супстантивизација у оквиру властитих имена према супстантивизацији у оквиру апелатива (на материјалу руског и српског језика)*, Филолог – часопис за језик, књижевност и

културу, Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет, X, Бања Лука, 61–70.

11. **Лепојевић, Јелена** (2014), *Супстантивати као структурни елементи фразема*, Радови Филозофског факултета, Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, 16/1, 699–714.
12. **Лепојевић, Јелена** (2015), *Нулти суфикс као творбени формант код двотематских именица*, Филолог – часопис за језик, књижевност и културу, Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет, XII, Бања Лука, 223–232.
13. **Лепојевић, Јелена** (2016), *Нулти суфикс као творбени формант код двотематских придева*, Филолог – часопис за језик, књижевност и културу, Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет, VII, Бања Лука, 76–87.
14. **Лепојевић, Јелена** (2018), *Супстантивизација као начин творбе и њени варијетети: пуна и контекстуална*, Српски језик, Филолошки факултет, XXIII, Београд, 601–625.
15. **Мароевић Радмило** (2001), *Русская грамматика: Сопоставительная грамматика русского и сербско-го языков с историческими комментариями*. Том I. Типология. Фонология. Морфология имени. Москва–Белград, стр. 24–26

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	6			
Методе извођења наставе				
демонстративна, структурална, аудио-лингвална, индуктивна, дедуктивна				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
присуствовање и активност на предавањима	5	писмени испит	25	
активност на вежбама	10	усмени испит	30	
колоквијум	15			
семинарски рад	15			

САДРЖАЈ

1. МОРФЕМИКА	
Циљеви поглавља	14
Кључни појмови	15
Морфемика као научна дисциплина	17
Морф и морфема	18
Аломорфи	20
Типови морфема у руском језику	22
Морфемски састав речи	23
Вежбе	24
Питања за обнављање и дискусију	25
2. КОРЕН КАО ОСНОВНА МОРФЕМА	
Циљеви поглавља	26
Кључни појмови	27
Корен као основна морфема	28
Корен и основа	29
Алтернације у корену	30
Хомонимија корена	31
Нулти коренски аломорф	32
Сродне речи и гнездо речи	32
Вежбе	33
Питања за обнављање и дискусију	39
3. АФИКСИ	
Циљеви поглавља	41
Кључни појмови	42
Афiksi	43
Префикси	43
Суфикси	46
Облички суфикси	48
Постфикси	49

Интерфикси	50
Флексија	51
Нулти афикси	51
Продуктивност и непродуктивност афикса	52
Вежбе	54
Питања за обнављање и дискусију	58
 4. ФЛЕКСИЈА	
Циљеви поглавља	59
Кључни појмови	60
Флексија	61
Одсуство флексије	62
Нулта флексија (нулти наставак)	63
Флексије променљивих врста речи	65
Однос основе и флексије	67
Вежбе	67
Питања за обнављање и дискусију	70
 5. ИСТОРИЈСКЕ ПРОМЕНЕ У МОРФЕМСКОЈ СТРУКТУРИ РЕЧИ	
Циљеви поглавља	72
Кључни појмови	73
Историјске промене у морфемској структури речи	74
Вежбе	79
Питања за обнављање и дискусију	80
 6. МОРФЕМСКА АНАЛИЗА РЕЧИ	
Циљеви поглавља	81
Кључни појмови	82
Делљивост руских речи на морфеме	83
Морфемска анализа речи	86
Обележавање морфема	87
Етапе морфемске анализе	87
Примери анализе	89
Вежбе	91
Питања за обнављање и дискусију	93

7. ТВОРБЕНИ СИСТЕМ	
Циљеви поглавља	94
Кључни појмови	95
Основни појмови творбе речи руског језика	97
Деривациони систем савременог руског језика као предмет проучавања	98
Предмет и задаци творбе речи као науке	99
Место творбе у систему наука о руском језику	100
Дијахронија и синхронија у творби речи	101
Реч у систему творбе речи	104
Карактеристика речи у односу на творбени процес	105
Вежбе	114
Питања за обнављање и дискусију	119
8. НАЧИНИ ТВОРБЕ РЕЧИ У САВРЕМЕНОМ РУСКОМ ЈЕЗИКУ	
Циљеви поглавља	120
Кључни појмови	121
Начини творбе	125
Вежбе	135
Питања за обнављање и дискусију	138
9. ТВОРБА ИМЕНИЦА	
Циљеви поглавља	140
Кључни појмови	141
Творбени поступци за грађење именица	142
Вежбе	153
Питања за обнављање и дискусију	158
10. ТВОРБА ПРИДЕВА	
Циљеви поглавља	159
Кључни појмови	160
Творбени поступци за грађење придева	161
Вежбе	167
Питања за обнављање и дискусију	172

11. ТВОРБА ГЛАГОЛА	
Циљеви поглавља	174
Кључни појмови	175
Творбени поступци за грађење глагола	176
Вежбе	181
Питања за обнављање и дискусију	185
12. ТВОРБА ЗАМЕНИЦА	
Циљеви поглавља	187
Кључни појмови	188
Творбени поступци за грађење заменица	190
Питања за обнављање и дискусију	192
13. ТВОРБА БРОЈЕВА	
Циљеви поглавља	194
Кључни појмови	195
Творбени поступци за грађење бројева	196
Питања за обнављање и дискусију	197
14. ТВОРБЕНА АНАЛИЗА	
Циљеви поглавља	198
Кључни појмови	199
Морфемска и творбена анализа	200
Схема морфемске анализе речи	201
Схема творбене анализе речи	202
Вежбе	207
Питања за обнављање и дискусију	210
15. ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА	
Литература	211
Речници	216